

Van *De Nationale Voorleesdagen* naar *De Doorleesdagen*

Van voorleesontbijt tot voorlezen in de groep of klas. Van prentenboek van het jaar tot prentenboek naar eigen keuze. Van voorlezen door prinses Laurentien tot voorlezen door de oma van Azin. Januari is volgens traditie weer afgesloten met *De Nationale Voorleesdagen*. En mede dankzij jou als professional in de bibliotheek is het voorlezen daarmee weer goed op de kaart gezet.

Maar hoe zorg je ervoor dat de aandacht voor voorlezen de overige elf maanden van het jaar niet verslapt? In deze inspiratiegids vind je tips, publicaties, activiteiten en instrumenten die je vanuit de bibliotheek in kunt zetten voor ouders en verzorgers, kinderopvang, onderwijs, opvoedprofessionals en je eigen collega's. Dus ... van voorleesdagen naar doorleesdagen!

Voorlezen is iedere dag een goed idee. Om de dag mee te beginnen, zoals tijdens Het Nationale Voorleesontbijt. Om de dag mee afsluiten, als ontspannen moment voor het slapengaan. Er bestaat geen verkeerd moment om voor te lezen; alles is goed, als het maar een dagelijks terugkerend ritueel wordt in het leven van jonge kinderen. Want daarmee ontstaat continuïteit en dat geeft de taalontwikkeling pas echt een boost!

De bibliotheek is in een gemeente de plek met de grootste boekenkast. Kinderen, ouders en opvoeders kunnen er kennismaken met allerlei soorten boeken en verhalen. Van stoffen babyboekjes tot dikke sprookjesboeken, van kartonboekjes tot prentenboeken en van zoekboeken tot boeken over de ontwikkeling van het jonge kind. In de bieb wordt de fantasie van bezoekers geprikkeld, maar er worden ook vragen beantwoord. De bieb is een

schatkamer voor taalontwikkeling en woordenschat. Boekentaal is immers zoveel rijker dan dagelijks taalgebruik.

Maar hoe vinden kinderen, ouders en opvoeders in die grote boekenkast precies dat wat ze nodig hebben? Dat mooie boek over een lammetje dat eigenlijk een varken is, dat grappige boek over een neehoorn of dat lekkere boek over noedelsoep? Of een boek over een broertje of zusje krijgen, bang zijn in het donker of voor het eerst naar school gaan? Door ze als bibliotheek bovenal ook telkens weer te helpen om de weg te vinden in die grote boekenkast. Dit moment, net na *De Nationale Voorleesdagen*, is ideaal om ouders en opvoeders te blijven inspireren: maak van de voorleesdagen echte doorleesdagen!

Momenten om bij aan te sluiten

Voorlezen kan het hele jaar door. Inspireer ouders en opvoeders eens met kinderboeken die aansluiten op andere thema's en initiatieven. Wie weet is het ook mogelijk om er een activiteit of bijeenkomst rond te organiseren.

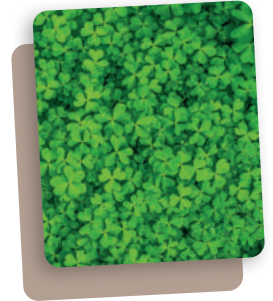
Dag van de Moedertaal

Elk jaar wordt door de UNESCO op 21 februari de 'Internationale Dag van de Moedertaal' (International Mother Language Day) gevierd. Deze dag staat in het teken van taalkundige en culturele diversiteit en meertaligheid. Hét moment om de aandacht te richten op de meertalige kinderboekencollectie. Is die er (nog) niet? Kijk dan voor ideeën rondom meertaligheid op pagina 3 van deze inspiratiegids.

Groene Maand

September is de [Groene Maand](#), een campagne die aandacht vraagt voor de natuur en het landschap. Kortom, een goede periode om eens wat boeken over dieren en natuur naar voren te halen.

Week van de Opvoeding

In oktober organiseert het Nederlands Jeugdinstituut weer de [Week van de Opvoeding](#). Deze week draait om ontmoeting en uitwisseling van kennis met, voor en door ouders, opvoeders en professionals.

Media Ukkie Dagen

Tijdens de [Media Ukkie Dagen](#) (van 24 t/m 31 maart 2023) wordt aandacht gevraagd voor mediawijsheid in de opvoeding van kinderen van 0 tot 6 jaar. Selecteer ook eens wat prentenboeken die er thematisch bij aansluiten. Denk bijvoorbeeld aan *Vos en Haas feestboek* en *Het is een boek*.

Annie M.G. Schmidt-dag

20 mei was de verjaardag van [Annie M.G. Schmidt](#). Deze dag is uitgeroepen tot jaarlijkse Annie M.G. Schmidt-dag. Een feest voor jonge kinderen (én hun ouders)!

Boeken moeten niet ontmoedigen, ze moeten grappig, spannend en geweldig zijn.

Roald Dahl

Nationale Opa en Oma dag

Sinds 2004 is 4 juni de Nationale Opa en Oma dag – dé dag waarop grootouders én overgrootouders in het zonnetje worden gezet. Zij spelen vaak een belangrijke rol bij het opgroeien en opvoeden van kinderen. En dat zie je ook terug in het aanbod met boeken voor de allerjongsten. Wie kent er bijvoorbeeld niet de opa en oma van Nijntje?

Meertaligheid en voorlezen

Ouders en verzorgers kunnen het beste voorlezen in de taal waar ze het meest vertrouwd mee zijn. Meestal is dat de moedertaal. Hier vind je ideeën waarmee je hen (op weg) kunt helpen en ondersteunen.

Meertaligheid in beeld

De Radboud Universiteit ontwikkelde [drie informatieve animatieclips](#) over meertaligheid voor kinderen, ouders en leerkrachten. In vijf verschillende talen! Je kunt ze gebruiken om informatie over meertaligheid aan ouders te verstrekken op een manier die gemakkelijk te begrijpen en toegankelijk is.

Prentenboeken in alle talen

Prentenboeken in meer dan veertig talen vind je op de website [Prentenboeken in alle talen](#) (en initiatief van Stichting VoorleesExpress). Er zijn audio-vertalingen van mooie prentenboeken zoals het recent verschenen *Ik voel een voet!* en de klassieker *Er ligt een krokodil onder mijn bed!* Deze vertalingen zijn met veel liefde gemaakt door vrijwilligers en worden ook door hen voorgelezen.

Tekstloze prentenboeken

Prentenboeken zonder tekst en praatplaten zijn fantastische hulpmiddelen om taalvaardigheid en meertaligheid van kinderen te stimuleren. Ze vormen een perfect middel om in te zetten bij de gezinsaanpak, het stimuleren van meertaligheid en het doorbreken van de cyclus van laaggeletterdheid. In de publicatie [Aan de slag met tekstloze prentenboeken en praatplaten voor alle leeftijden](#) van Cubiss zijn dertien werkvormen uitgewerkt. Ze kunnen zowel door onderwijs- en bibliotheekprofessionals als vrijwilligers worden ingezet, bijvoorbeeld bij BoekStart-bijeenkomsten, VoorleesExpress-sessies, in de kinderopvang, bij azc's en bij taalcafés. Bij elke werkvorm staat beschreven voor welke doelgroep(en) je deze kunt inzetten.

Kletsheads

[Kletsheads](#) is een podcast over meertalige kinderen voor ouders en professionals. Wat kun je verwachten als je je kinderen meertalig opvoedt? Waar moet je op letten? Wat helpt hun taalontwikkeling wél, en wat juist niet? Dr. Sharon Unsworth, taalwetenschapper en zelf moeder van twee (uiteeraard meertalige) kinderen, gaat elke aflevering in gesprek met een andere wetenschapper of expert over de taalontwikkeling van meertalige kinderen.

Meertaligheid is méér dan meerdere talen spreken

De Zweeds-Nederlandse schrijver en illustrator Marit Törnqvist werd geboren in Zweden en groeide op in Nederland.

Beide talen sprak ze al op jonge leeftijd. Hoe beïnvloedt haar meertaligheid haar werk? En hoe belangrijk is een moedertaal eigenlijk als je meerdere talen spreekt? Lees het inspirerende interview met Marit in het online magazine [Lees Lezer Leest! Meertaligheid](#) waarin Marit je meeneemt in haar wereld.

Taalplan

Taal is meer dan een communicatiemiddel en een kind meertalig opvoeden brengt veel met zich mee. Als er meer dan een taal in het gezin gesproken wordt, kan dat soms onduidelijkheid geven in de opvoeding. Planting Languages heeft speciaal voor ouders die hun kind meertalig willen opvoeden een [praktisch werkboekje](#) samengesteld. Hierin worden tips gegeven en kunnen ouders een taalplan uitwerken.

Handige materialen

Voorlezen leuk houden kan op allerlei manieren. Er worden veel handige materialen ontwikkeld om de beleving bij boeken nog groter te maken. Ouders en verzorgers, maar ook medewerkers in de kinderopvang zijn vaak niet op de hoogte van alle mogelijkheden. Inspireer ze met het aanbod!

Baby's in de bibliotheek

Baby's kunnen veel meer dan je denkt. Het blijft belangrijk om ouders bewust te maken van het belang van voorlezen aan hun spruit. Want hoe doe je dat nou, lezen met een baby? In de publicatie [Baby's in de bibliotheek](#) zijn allerlei tips op een rijtje gezet.

Breek de bubbel

"We zijn wel allemaal gelijkwaardig, maar we zijn gewoon niet allemaal gelijk." In [Breek de bubbel](#) vertellen kinderboekenschrijver Pim Lammers, programmacoördinator educatie Floor Bink, medewerker in de kinderopvang Anke Jagtenberg en bewegingstherapeut Yvonne van Hengel over diversiteit, wat dit voor hen betekent en waarom het zo belangrijk is om oog te hebben voor diversiteit en inclusie.

Workshop voor de kinderopvang

Cubiss ontwikkelde een workshop over het organiseren van voorlezen in de kinderopvang. Deze is ontwikkeld voor bibliotheken, om pedagogisch medewerkers beter te

kunnen toerusten op het bevorderen van leesplezier.

[De workshop](#) bestaat uit een presentatie met dia's en een handleiding met werkbladen.

Media Smarties

De online gids [Media Smarties](#) bevat informatie over verschillende media om te lezen, kijken, luisteren, spelen en doen. De gids wordt wekelijks bijgehouden en bevat ook gratis downloads met tips voor thuis. Er zijn allerlei leuke uitwerkingen bij boeken en verhalen.

Boekideeën van BoekStart

In de rijkdom van het aanbod worden ze soms over het hoofd gezien: de [Boekideeën van BoekStart](#). Ieder kwartaal verschijnen er vier nieuwe Boekideeën, speciaal voor in de kinderopvang. En bij de boeken uit de BoekStartkoffertjes zijn er ook [Boekideeën voor ouders](#). Eenvoudig te gebruiken, ook met de allerjongsten!

Nieuwste baby- en peuterboeken

Er verschijnen zoveel mooie en leuke boeken – hier een kleine greep uit het nieuwe aanbod voor baby's en peuters!

Prinsje kiest zelf – Marjet Huiberts

Prinsje moet zich mooi aankleden voor een belangrijke dag. Jak, een zwart pak! Met een grijze blouse! Prinsje kiest zelf zijn kleren wel! In dit stevige kartonboekje leren peuters samen met Prinsje alle kleuren van de regenboog (en goud) benoemen.

Mooiste eerste woordjes – Milja Praagman

Dit uitvouwbare boek is perfect om kennis te maken met nieuwe concepten en het leren van eerste woordjes. In duidelijke, kleurrijke illustraties worden 32 woorden aangeboden. Van hond en kat tot wortel en speen.

Als een boom - Maria Gianferrari

Net als mensen zijn bomen sociaal. Ze delen voedsel, ze schuilen en ze zorgen voor elkaar. Ze zijn samen sterker dan alleen. Dit kleurrijke prentenboek laat zien dat mensen en bomen eigenlijk helemaal niet zoveel van elkaar verschillen.

Olifantje in het bos – Annemarie van Haeringen

Olifantje in het bos, laat je mama toch niet los. Maar natuurlijk laat het olifantje in dit grote kartonboek zijn mama wel los. Zoals elk kind dat vroeg of laat doet ...

Prinses Arabella maakt muziek – Mylo Freeman

Nieuw prentenboek in de succesvolle reeks Prinses Arabella. In de rol van dirigent schittert Arabella als nooit tevoren!

Tijger, waar ben je? –

Ingela P Arrhenius In dit boekje komen allerlei wilde dieren uit Azië langs. Ze zitten verstopt achter de vilten flapjes, zodat peuters ze zelf kunnen ontdekken.

Wat gaat mama doen? – Carly Madden

Mama's hebben altijd veel te doen, maar ze hebben ook tijd voor leuke dingen. Is er een berg wasgoed? Dan kan ze daarin verstoppertje spelen! En als ze haar hamer pakt? Dan is het tijd om de schommel te repareren! Dit is een leuk kartonboek vol onverwachte wendingen.

Luisterboeken

Uit onderzoek blijkt dat het luisteren naar een luisterboek ook goed is voor de woordenschatontwikkeling van jonge kinderen (Stichting Lezen). Toegegeven, echt voorlezen en samen genieten van een boek is leuker en ook nog eens beter voor het verhaalbegrip. Maar voor drukke ouders en

verzorgers zijn luisterboeken soms een uitkomst. Kennen ze het rijke aanbod luisterboeken van de [Jeugdbibliotheek](#) al? Van Aadje Piraatje en Boer Boris tot Nijntje en Dikkie Dik – ze zijn er allemaal te vinden!

Voor juffen en meesters die niet zo van voorlezen houden of niet zo goed kunnen voorlezen: Doe de gordijnen dicht, steek een paar kaarsjes aan en zet een luisterboek op!

Jacques Vriens

Boekentips voor ouders en professionals

Moeten smartphones en tablets worden opgeborgen, of kunnen ze de ontwikkeling van het babybrein juist positief beïnvloeden? Hoe houd je de aandacht van een kind bij een boek? Het antwoord op deze en andere vragen lezen ouders, verzorgers en medewerkers in de kinderopvang in deze informatieve boeken.

Het babybrein - Wat iedereen moet weten over de hersenontwikkeling van baby's – Sabine Hunnius

De babytijd is een fascinerende periode waarin een hulpeloos wezentje zich in rap tempo ontwikkelt. Maar wat gaat er om in dat hoofdje? En wat is de optimale omgeving voor een jong kind om op te groeien? Met vederlichte pen en met veel voorbeelden uit de praktijk maakt dit boek inzichtelijk hoe babyhersenen zich ontwikkelen.

Spelen met prentenboeken – Anke van Boxmeer

Met prentenboeken kun je alle kanten op. Er zijn tal van activiteiten te bedenken waardoor kind én volwassene spelenderwijs terecht komen in een wondere wereld van beeld, taal en fantasie. Dit is echt een boek voor leidsters in de kinderopvang, kleuterleerkrachten, ouders en iedereen die graag met prentenboeken aan de slag wil.

Taalontwikkeling en taalstimulering van baby's, peuters en kleuters – Sieneke Goorhuis-Brouwer

Taalontwikkeling is een sociaal leerproces. Het taalverwervingsproces speelt zich voor het grootste gedeelte af tussen de geboorte en het begin van groep 3. Hoe dat proces verloopt, welke invloeden een rol spelen, hoe een tweede taal zich ontwikkelt, wordt aan de hand van praktische voorbeelden duidelijk beschreven in dit goed leesbare overzichtsboek.

Onderzoek

Jaarlijks wordt er in binnen- en buitenland onderzoek gedaan naar de invloed van voorlezen op de ontwikkeling van kinderen. Maar wat is eigenlijk de actuele stand van zaken? Hier vind je een aantal recente onderzoeken op een rijtje.

Vroeg begonnen, veel gewonnen

BoekStart is belangrijk in het voorkomen van leesachterstanden en het bieden van gelijke kansen aan alle kinderen. Dat blijkt uit het onlangs verschenen onderzoeksrapport [Vroeg begonnen, veel gewonnen](#). Doordat baby's en peuters via BoekStart vroeg in aanraking komen met kinderboeken en de rijke taal die daarbij hoort, hebben ze een voorsprong in hun taalontwikkeling. Het onderzoek laat bovendien zien dat voorlezen aan jonge kinderen andere eisen stelt dan 'gewoon een verhaaltje voorlezen'.

Nut van herhaling

Veel kinderen vinden het fijn om keer op keer opnieuw uit hetzelfde boek te worden voorgelezen. Als voorlezer kun je daar wel eens urenlang van worden. Maar weet je dat die herhaling heel zinvol is? Herhaling zorgt er bijvoorbeeld voor dat kinderen meer woorden leren. Stichting Lezen heeft [alle onderzoeken over het nut van herhaling](#) op een rijtje gezet.

Online voorlezen

'Digitale technieken helpen kinderen om het verhaal beter te begrijpen.' Dat zegt professor Adriana Bus. Zij deed onderzoek naar het gebruik van online prentenboeken. In een interview in [Lees Lezer Leest! – editie het jonge kind](#) vertelt ze over haar bevindingen.

Boost voor taal en lezen

Baby's, peuters, kleuters en beginnende basisscholieren die regelmatig worden voorgelezen, ontwikkelen een voorsprong in hun taal- en leesontwikkeling. Lees op [deze pagina van Stichting Lezen](#) alles over de gunstige effecten van voorlezen op onder andere de cognitieve, sociaal-emotionele en creatieve ontwikkeling.

Lees als je blijft toch elke dag voor. Want kinderen worden daar betere lezers van en betere lezers zijn gezonder, gelukkiger en slimmer.

Monique Hagen

Meezingers

Voorlezen is het niet, maar samen zingen is wel heel gezellig. En met deze liedjes over boeken en (voor)lezen doe je zeker aan leesbevordering!

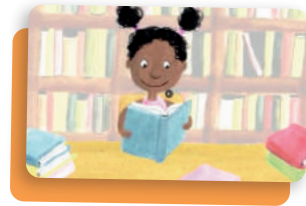
Voorleestrom

Wie BoekStart zegt, zegt Voorleestrom. [De Voorleestrom](#)

Als je leest ...

Een toegankelijk liedje uit het programma Koekeloere over wat er allemaal kan gebeuren [Als je leest](#).

Zingen met Paul van Loon

Paul van Loon schrijft niet alleen boeken, hij maakt ook leuke liedjes. Zoals [Lees een boek](#).

Lezingen & workshops

Een activiteit organiseren rondom voorlezen? Denk dan ook eens aan deze sprekers met ieder hun eigen specialismes.

Pim Lammers

[Pim Lammers](#) schrijft voor volwassenen én voor kinderen. Begin 2017 verscheen zijn prentenboekdebuut *Het lammetje dat een varken is* (met illustraties van Milja Praagman), het eerste Nederlandse transgenderprentenboek. Het boek werd bekroond met een Zilveren Griffel. Naast workshops en lezingen voor kinderen, geeft Pim Lammers ook lezingen voor volwassenen. Deze lezingen gaan bijvoorbeeld over het belang van (seksuele en gender-) diversiteit in kinderliteratuur.

Boekwijzer

In 2012 richtte Eline Rottier [Boekwijzer](#) op, om van haar liefde voor kinderboeken haar werk te maken. Maar met Boekwijzer doet ze meer dan alleen de mooiste boeken onder de aandacht brengen. Ze doorkruist het land om te vertellen over kinderboeken. Een cursus recenseren voor kinderen of volwassenen? Schrijflessen? Leren hoe je interactief kunt voorlezen? Met Boekwijzer verzorgt Eline de meest uiteenlopende workshops en lezingen. En ze weet alles van actuele thema's en trends, want ze zit in

Kinderen voor kinderen

Kinderen voor kinderen maakt ieder jaar een lied voor de Kinderboekenweek. En er is ook dit leuke lied: [Mijn boek](#).

Als je wilt dat je kinderen intelligent zijn, lees ze dan sprookjes voor. Wil je dat ze briljant zijn, lees ze méér sprookjes voor.

Albert Einstein

de Griffeljury, de vakjury Kinderen & Poëzie en de jury voor de Jenny Smelik-IBBY prijs.

Anke Kranendonk

Of het nu jonge kinderen betreft, of een aandachtig volwassen publiek – door het grote improvisatievermogen van Anke Kranendonk en het gemak waarmee ze contact maakt, groeit elke lezing of workshop uit tot een evenement. Anke Kranendonk is schrijver, maar heeft ook ervaring als theatermaker. Ze geeft voorleesworkshops voor leerkrachten, medewerkers in de kinderopvang en iedereen die het leuk vindt om nog beter, spannender, verdrietiger en mooier te kunnen voorlezen.

De Schrijverscentrale

Op zoek naar een andere spreker? Een schrijver of illustrator die bijvoorbeeld de jongste bezoekers van de bieb weet te vermaken? Laat je adviseren door [De Schrijverscentrale](#). De Schrijverscentrale adviseert en bemiddelt jaarlijks wel vijfduizend keer bij bezoeken van schrijvers én illustratoren in Nederland.

Ik denk dat de mooiste boeken om voor te lezen de boeken zijn waar je zelf het meest van houdt. Ik ben heel blij met deze prachtige tiplijst (...) Veel dank dus aan alle enthousiaste juffen, meesters, bibliothecarissen en andere voorlezers die me hebben geholpen om deze lijst samen te stellen.

Manon Sikkel, kinderboekenschrijver en voormalig Kinderboekenambassadeur

Samengesteld door Cubiss.
© Cubiss, november 2022

Provincie Noord-Brabant